

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Uredba o Digitalizaciji – Obavijesti Država Članica > France

Sadržaj omogućio

Francuska

Uredba o digitalizaciji – obavijesti država članica

Francuska

Ova stranica sadržava informacije o obavijestima koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2023/2844.

1. Nacionalni IT portali za komunikaciju sa sudovima ili drugim tijelima

Francuska tijela ističu da Francuska nema nacionalni IT portal za komunikaciju sa sudovima ili tijelima, kao ni za korištenje videokonferencije, koji je dostupan iz inozemstva.

Za komunikaciju sa sudovima ili tijelima Francuska je odlučila koristiti referentni implementacijski sustav eEDES za uvođenje tehnologije eCODEX.

2. Nacionalno pravo o videokonferenciji u građanskim i trgovačkim stvarima

(a) – Informacije o primjenjivim nacionalnim zakonima i postupcima, uključujući primjenjiva postupovna prava i zaštitne mjere za održavanje rasprava putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.

Francuska tijela navode da Francuska nema poseban pravni okvir za prekograničnu pravosudnu videokonferenciju.

Općenito, člankom L.111-12 Zakona o organizaciji pravosuđa [*Code de l'organisation judiciaire*] dopušta se održavanje rasprava pred sudovima putem audiovizualnih telekomunikacija pod sljedećim uvjetima:

- svaka stranka mora dati svoj pristanak za korištenje videokonferencije
- rasprava se održava u nekoliko sudnica izravno povezanih audiovizualnim telekomunikacijama
- softver za videokonferenciju mora jamčiti povjerljivost prijenosa.

Predsjedavajući sudac može odobriti strankama, svjedocima, vještacima ili bilo kojoj drugoj osobi pozvanoj na njihov izričit zahtjev da ih se sasluša putem audiovizualne telekomunikacije na mjestu izvan sudnice (članak L111-12-1 Zakona o organizaciji pravosuđa).

Predsjedavajući sudac taj će zahtjev odobriti samo ako smatra da je rasprava na daljinu u skladu s prirodom postupka i načelom kontradiktornosti. Ta je odluka sudska upravna mjera (članak R111-7-1 Zakona o organizaciji pravosuđa).

Ta je mogućnost uvjetovana primjenom audiovizualnih telekomunikacijskih sredstava s tehničkim značajkama određenima nalogom ministra pravosuđa koja moraju osigurati, s jedne strane, kvalitetu prijenosa i, ako rasprava ili saslušanje nisu javni, povjerljivost interakcija i, s druge strane, mogućnost identificiranja sudionika.

Predsjedavajući sudac vodi postupak iz sudnice u kojoj su prisutni i drugi članovi suda, sudski službenik i, prema potrebi, državni odvjetnik.

Na raspravi predsjedavajući sudac mora osigurati da su uvjeti pod kojima je osoba povezana u skladu s poštovanjem dostojanstva i svečanosti postupka.

Odlukom JUST2214196A od 13. svibnja 2022. utvrđuju se tehnički aranžmani za audiovizualne telekomunikacijske sustave za održavanje rasprava ili saslušanja putem videokonferencije u nekažnenim stvarima. Glavni uvjeti su sljedeći:

- audiovizualna komunikacija mora se provoditi putem videokonferencijskog rješenja Ministarstva pravosuđa. Na trgovačkim sudovima može se koristiti i rješenje koje je na raspolaganje stavilo Nacionalno vijeće tajnika trgovačkih sudova [*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce*];

(c) – Informacije o tome dopušta li nacionalno pravo sudu ili nadležnom tijelu da zakaže raspravu po službenoj dužnosti

Kad je riječ o korištenju videokonferencije na inicijativu suca, treba razlikovati dvije situacije:

- pred sudovima svih nadležnosti rasprave se mogu održati u nekoliko sudnica izravno povezanih audiovizualnim telekomunikacijskim sustavima na inicijativu suca, ali pod uvjetom da su sve stranke dale svoj pristanak za korištenje videokonferencije (članak L.111-12 Zakona o organizaciji pravosuđa)
- pred sudovima koji odlučuju u nekažnenim stvarima, saslušanje stranke, svjedoka, vještaka ili bilo koje druge pozvane osobe putem audiovizualnih telekomunikacijskih sustava izvan sudnice može odobriti samo predsjedavajući sudac na izričit zahtjev te osobe (članak L.111-12-1 Zakona o organizaciji pravosuđa).

(d) – Informacije o videokonferencijskoj tehnologiji dostupnoj u državi članici ili najčešće korištenoj platformi/rješenju za videokonferenciju

- Francuska tijela dostavljaju sljedeće informacije: pravosudni službenici za međusobnu komunikaciju koriste Cisco Jabber
- službe za obradu u stvarnom vremenu koriste Cisco Webex Desk
- sudnice i administrativne službe opremljene su opremom Cisco Webex Room Kit
- decentralizirane zatvorske službe koriste Cisco Webex Room Kit;
- kad je riječ o trgovačkom sudu, [Nacionalno vijeće tajnika trgovačkih sudova](#) upotrebljava softver Tixéo Private Cloud, francusko rješenje koje je certificirao ANSSI.

(e) – Informacije o postupovnim zahtjevima za stranku za podnošenje mišljenja o korištenju videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu za održavanje rasprave

Člankom L.111-12 Zakona o organizaciji pravosuđa propisano je da se rasprave putem audiovizualnih telekomunikacijskih sredstava održavaju po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka pod uvjetom da svaka stranka pristane na korištenje videokonferencije. Zakonom se ne propisuje oblik u kojem bi trebalo podnijeti mišljenje stranke o korištenju videokonferencije i stoga se ono može izraziti na bilo koji način.

Nadalje, u skladu s člankom L.111-12-1 Zakona o organizaciji pravosuđa, stranke, svjedoci, vještaci ili bilo koja druga pozvana osoba mogu biti saslušani putem audiovizualne telekomunikacije izvan sudnice samo na njihov izričit zahtjev i uz odobrenje predsjedavajućeg suca. Zakonom nisu propisani nikakvi formalni uvjeti za taj zahtjev, koji je zamišljen kao jednostavna sudska upravna mjera i stoga nije pravni zahtjev u postupovnom smislu. Slijedom toga, to se može učiniti na bilo koji način.

(g) – Informacije o tome kako se osigurava odvjetnička tajna prije i tijekom videokonferencije

U građanskim i trgovačkim stvarima ne postoje posebna postupovna pravila za organizaciju interakcija između odvjetnika i njihovih klijenata ako se na raspravi ili saslušanju koristi videokonferencija jer takve interakcije nisu postupovne prirode.

Međutim, sud može privremeno obustaviti raspravu ili saslušanje kako bi se odvjetnicima omogućilo da sa svojim klijentima razgovaraju povjerljivo, bez prisutnosti drugih stranaka ili suda, telekomunikacijskim sredstvima koja su im stavljena na raspolaganje.

Nadalje, kad je riječ o trećim stranama prisutnima na raspravama ili saslušanjima, Odlukom JUST2214196A od

13. svibnja 2022. zahtijeva se da se, ako rasprava nije javna, telekomunikacijskim postupcima zajamči povjerljivost interakcija.

Osim toga, videozapisi i audiozapisi ne smiju se snimati ni pohranjivati, osim u slučajevima predviđenima u člancima L.221-1 i dalje Zakona o baštini [Code du Patrimoine], u skladu s člankom L.111-12 Zakona o organizaciji pravosuđa.

(h) – Informacije o praktičnim rješenjima za organizaciju i provođenje rasprave, uključujući informacije o mogućoj upotrebi tehnologija za sintezu glasa

Kako je navedeno u točkama (c) i (e), u građanskim i trgovačkim stvarima za organizaciju rasprave putem videokonferencije potrebna je suglasnost svih stranaka, dok se saslušanje osobe putem videokonferencije može odobriti samo na izričit zahtjev te osobe (ali bez potrebe za pristankom drugih stranaka).

(j) – Načini identifikacije i autentifikacije stranaka

U skladu s člankom R.111-7-1 Zakona o organizaciji pravosuđa, tehničke značajke korištenih sredstava audiovizualnih telekomunikacija moraju omogućiti identifikaciju sudionika, ako je potrebno predočenjem i provjerom osobne isprave.

(k) – Metoda kojom stranke mogu postavljati pitanja i učinkovito sudjelovati

Rasprave putem videokonferencije odvijat će se prema istim postupcima kao i sve druge rasprave. Strankama će se omogućiti da iznesu svoje zahtjeve i razloge, odgovore na pitanja suda i podnesu očitovanja koja smatraju prikladnima u skladu s načelom kontradiktornosti. Međutim, ako sud smatra da ima dovoljno informacija, predsjedavajući sudac može prekinuti usmeno ili odbaciti pismeno očitovanje koja stranke podnose u svrhu obrane (članak 440. Zakona o građanskom postupku [Code de Procédure Civile]).

Nadalje, stranke su dužne obavijestiti sud i druge stranke o dokazima koje namjeravaju podnijeti u prilog svojim zahtjevima (članak 15. Zakona o građanskom postupku). U odluci suca mogu se uzeti u obzir samo dokazi koje su stranke podnijele u kontradiktornom postupku (članak 16. Zakona o građanskom postupku).

Sudac može zatražiti od stranaka da u skladu s poslovníkom i načelom kontradiktornosti usmeno ili pismeno dostave sva činjenična ili pravna objašnjenja koja se mogu smatrati potrebnima za rješavanje spora (članci 8. i 13. Zakona građanskom postupku).

Na temeljnoj razini, nijednoj se stranci ne može suditi bez saslušanja ili pozivanja (članak 14. Zakona o građanskom postupku). Nadalje, ako se rasprava na daljinu smatra nespojivom s prirodom postupka i poštovanjem načela kontradiktornosti, taj se način sudjelovanja neće primjenjivati (članak R11-7-1 Zakona o organizaciji pravosuđa).

Kad je riječ o svjedocima, valja napomenuti da prema francuskom pravu: „svjedoci se saslušavaju kad su stranke prisutne ili kad su stranke pozvane” (članak 208. Zakona o građanskom postupku). Međutim, „stranke ne smiju prekinuti, ometati ili pokušati utjecati na svjedoke koji daju iskaz ili im se izravno obratiti jer im prijeti isključenje” (članak 214. stavak 1. Zakona o građanskom postupku). Stoga sudac pita, „ako to smatra potrebnim, pitanja koja su stranke uputile sucu nakon saslušanja svjedoka” (članak 214. stavak 2. Zakona o građanskom postupku). Stranke, čak i one koje sudjeluju putem videokonferencije, mogu sucu uputiti pitanja namijenjena svjedocima. U praksi saslušanja svjedoka u građanskim i trgovačkim stvarima nisu česta.

(l) – Kako stranke imaju koristi od prava na tumača

U skladu s člankom L.111-12-1 Zakona o organizaciji pravosuđa, stranke, svjedoci, vještaci ili bilo koja druga pozvana osoba mogu biti saslušani putem audiovizualne telekomunikacije izvan sudnice samo na njihov izričit zahtjev i uz odobrenje predsjedavajućeg suca.

Tumači mogu iskoristiti tu odredbu i, na svoj izričit zahtjev, dobiti odobrenje za sudjelovanje na raspravi putem audiovizualnih telekomunikacija izvan sudnice. U tom slučaju tumač može prisustvovati raspravi u sudnici, a stranka na daljinu ili pak on može prisustvovati na daljinu, a stranka osobno u sudnici. Pod prethodno navedenim uvjetima tumač i stranka mogu se oboje pojaviti putem audiovizualnih telekomunikacija, bez obzira na to nalaze li se na istom mjestu ili ne.

(m) – Kako je osigurana mogućnost ispitivanja ili iznošenja materijalnih dokaza tijekom videokonferencije

Ista postupovna pravila primjenjuju se na osobe koje sudjeluju na raspravi putem videokonferencije kao da su fizički prisutne u sudnici.

Sudac osobno ispituje materijalne predmete koji su mu izravno podneseni, kako je predviđeno Zakonom o građanskom postupku. U pravilu sudac može, kako bi osobno provjerio činjenice, uzeti u obzir sve aspekte spornih činjenica i donijeti zaključke, procjene, evaluacije ili rekonstrukcije koje smatra potrebnima, tako da, prema potrebi, posjeti lokacije (članak 179. Zakona o građanskom postupku). Međutim, sudac to može učiniti samo ako su stranke prisutne ili su pozvane. U tom slučaju sudac mora sastaviti i izvješće o zaključcima, procjenama, evaluacijama, rekonstrukcijama ili izjavama (članak 182. Zakona o građanskom postupku).

U praksi je to izniman slučaj jer su dokazi koje stranke podnose obično pisani dokumenti.

U skladu s člankom 15. Zakona o građanskom postupku, „*stranke su dužne pravodobno se međusobno upoznati s činjeničnim razlozima na kojima temelje svoje zahtjeve, dokazima koje podnose i tužbenim razlozima na koje se pozivaju kako bi svaka od njih mogla organizirati svoju obranu*”. U skladu s člankom 16. stavkom 2. Zakona o građanskom postupku sud u svojoj odluci može uzeti u obzir samo dokaze o kojima su stranke kontradiktorno raspravljale.

Valja istaknuti da se u pisanom postupku dokazi moraju razmjenjivati u pisanom obliku između stranaka i ne podnose se izravno na raspravi. Ta komunikacija između odvjetnika te između odvjetnika i suda može se odvijati elektroničkom komunikacijom pod uvjetom da se poštuju pravila koja se primjenjuju na tu vrstu komunikacije, koja se posebno odnose na privolu primatelja, izdavanje pouzdane potvrde o primitku ili obavijesti o dostavi i primjenu tehničkog postupka uređenog tehničkim rješenjem ministra pravosuđa kojim se predviđa poštovanje jamstava u provedenom postupku (članak 748. stavak 1. i dalje Zakona o građanskom postupku).

U usmenom postupku, iako stranke mogu podnijeti nove dokaze na raspravi, one ih ipak moraju priopćiti suprotnim strankama i podnijeti ih sudu. To stoga znači da se, ako stranka sudjeluje na daljinu, korespondencija mora razmjenjivati poštom jer elektronička sredstva nisu uvijek moguća jer nisu uspostavljeni tehnički postupci koji su u skladu s prethodno navedenim člankom 748. stavkom 1. i dalje Zakona o građanskom postupku kojima se uređuje korištenje tog načina komunikacije.

3. Nacionalno pravo o videokonferenciji u kaznenim stvarima

(a) – Informacije o primjenjivim nacionalnim zakonima i postupcima, uključujući primjenjiva postupovna prava i zaštitne mjere za održavanje rasprava putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu.

Francuska tijela ponavljaju već iznesene tvrdnje:

najprije valja imati na umu da su prve odredbe o upotrebi videokonferencije u kaznenim stvarima uvedene Zakonom o svakodnevnoj sigurnosti od 15. studenog 2001. [*loi relative à la sécurité quotidienne*]. Nekoliko akata naknadno je proširilo područje primjene videokonferencije, osobito Uredba br. 2019-222 od 23. ožujka 2019. o programiranju i reformi pravosudnog sustava za razdoblje 2018. – 2022.

Prvotno rezervirana za određene istražne postupke i postupke ispitivanja, videokonferencija je sada moguća pod određenim uvjetima u svim fazama kaznenog postupka, od istrage do izvršenja kazni.

Ako osobi koja sudjeluje putem videokonferencije pomaže odvjetnik, odvjetnik može biti prisutan ili na lokaciji suca nadležnog suda ili povjerenstva ili predmetne osobe (članak 706-71. stavak 6. Zakona o kaznenom postupku [*Code de Procédure Pénale*]).

U prvom slučaju oni moraju moći povjerljivo razgovarati s odvjetnikom putem audiovizualnih telekomunikacijskih sredstava.

U drugom slučaju primjerak cijelog spisa mora se staviti na raspolaganje toj osobi u mjestu zadržavanja, osim ako je primjerak spisa već dostavljen odvjetniku.

(b) – Informacije o postupovnim zahtjevima za davanje pristanka za korištenje videokonferencije ili drugih

tehnologija za komunikaciju na daljinu tijekom saslušanja

Kad je riječ o međunarodnoj suradnji, francuska pravosudna tijela mogu zatražiti videokonferenciju od stranih pravosudnih tijela i obrnuto radi organiziranja ispitivanja, saslušanja ili suočavanja svjedoka, vještaka ili okrivljenika tijekom različitih faza kaznenog postupka.

Za zahtjeve za videokonferenciju potrebno je izdati zahtjev za međunarodnu uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima ili, unutar Europske unije (EU), Europski istražni nalog (EIN).

Takva vrsta zahtjeva za uzajamnu pomoć može se podnijeti u okviru različitih instrumenata suradnje.

Načelo videokonferencije mora biti predviđeno Zakonom o kaznenom postupku i mora biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u primjenjivim konvencionalnim instrumentima.

Ako takav instrument ne postoji, trebalo bi primijeniti **članak 694. stavak 5.** Zakona o kaznenom postupku, osobito u odnosu na dobivanje suglasnosti osobe protiv koje se vodi kazneni progon. Tim se člankom propisuje da se ispitivanje, saslušanje ili suočavanje koje se provodi u inozemstvu na zahtjev francuskih pravosudnih tijela provodi u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, osim ako je to onemogućeno međunarodnim sporazumom.

Ispitivanje ili suočavanje osobe protiv koje se vodi kazneni progon može se provesti samo uz njezin pristanak.

Osim toga, ako su prema francuskom pravu potrebni posebni videokonferencijski postupci, oni se moraju navesti u zahtjevu za uzajamnu pravnu pomoć, bez obzira na to je li riječ o postupku koji treba slijediti prije ili nakon videokonferencije.

(d) – Informacije o tome kako se osigurava povjerljivost odvjetnika i klijenta prije i tijekom rasprave putem videokonferencije

Ako osobi koja sudjeluje putem videokonferencije pomaže odvjetnik, odvjetnik može biti prisutan ili na lokaciji suca nadležnog suda ili povjerenstva ili predmetne osobe (članak 706-71. stavak 6. Zakona o kaznenom postupku).

U prvom slučaju oni moraju moći povjerljivo razgovarati s odvjetnikom putem audiovizualnih telekomunikacijskih sredstava.

U drugom slučaju primjerak cijelog spisa mora se staviti na raspolaganje toj osobi u mjestu zadržavanja, osim ako je primjerak spisa već dostavljen odvjetniku.

(e) – Informacije o tome kako se nositelje roditeljskog prava ili druge odgovarajuće odrasle osobe obavješćuje o saslušanju djeteta putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu – kako se uzima u obzir najbolji interes djeteta?

Člancima L.311-1 i dalje Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike [*Code de la justice pénale des mineurs*] propisano je da maloljetna osoba osumnjičena ili optužena za kazneno djelo ima pravo na pratnju nositelja roditeljskog prava tijekom saslušanja ili ispitivanja ako tijelo koje vodi postupak smatra da je to u najboljem interesu djeteta i da prisutnost tih osoba ne šteti postupku. Te se odredbe primjenjuju na ispitivanje tijekom faze sudske istrage.

U okružnici od 27. svibnja 2019. u kojoj su predstavljene odredbe Zakona br. 2019-222 od 23. ožujka 2019. o programiranju i reformi pravosudnog sustava za razdoblje 2018. – 2022. i odredbe Dekreta br. 2019-507 od 24. svibnja 2019. o kaznenom postupku koji se primjenjuje na maloljetnike navodi se da je, za razliku od onoga što je predviđeno za sudske rasprave, to pravo na pratnju maloljetnika prepušteno isključivoj diskrecijskoj ovlasti tijela koje vodi saslušanje ili ispitivanje, odnosno istražitelja ili suca.

Tako je člankom L.311-1 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike propisano da „državno odvjetništvo ili, ovisno o slučaju, istražni sud ili sud pred kojim se vodi postupak, mora obavijestiti pravne zastupnike o odlukama koje se odnose na maloljetnika.

Te se informacije moraju pružiti na bilo koji način, osim ako postoje druge odredbe kojima se utvrđuje suprotno. Maloljetnik će imati pravo na pratnju svojih pravnih zastupnika:

1 - tijekom svake rasprave u postupku

2 - tijekom saslušanja ili ispitivanja, ako tijelo koje provodi radnju smatra da je pratnja u najboljem interesu djeteta i da prisutnost tih osoba neće biti štetna za postupak, a saslušanje ili ispitivanje maloljetnika može započeti bez tih osoba dva sata nakon što su pozvane da prisustvuju istrazi.

Pravni zastupnici maloljetnika moraju biti pozvani na sve sudske rasprave za maloljetnike i, ako je potrebno, tijekom saslušanja i ispitivanja maloljetnika.

Ako nije moguće obavijestiti pravne zastupnike maloljetnika ili ako nije poželjno da prate maloljetnika, informacije navedene u prethodnim stavcima moraju se pripočiti odgovarajućoj odrasloj osobi, a maloljetnik mora biti u pratnji te odrasle osobe, u slučajevima i u skladu s postupcima predviđenima ovim zakonom."

Osim toga, u članku L.334-6 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike navodi se da se audiovizualne telekomunikacije ne smiju koristiti za odlučivanje o istražnom zatvoru za maloljetnika ili njegovu produljenju, osim ako se čini da se treba izbjeći njegov prijevoz zbog ozbiljnih opasnosti od uznemiravanja javnog reda ili bijega.

(f) - Informacije o mogućnosti snimanja saslušanja u skladu s nacionalnim pravom te o pohranjivanju i širenju snimki Informacije o mogućem korištenju tehnologija prepoznavanja glasa i automatizirane transkripcije

1. 1. Snimanje saslušanja tijekom istrage:

1.1. Snimanje saslušanja maloljetnika

Ako se maloljetnik saslušava kao svjedok ili kao okrivljenik, ali se ne nalazi u pritvoru, ne postoji odredba kojom se zahtijeva audiovizualno snimanje saslušanja.

- Saslušanja maloljetnih okrivljenika

Međutim, ako je maloljetnik u pritvoru, člankom L.413-12 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike propisuje se da je potrebno izraditi audiovizualne snimke saslušanja maloljetnika koji je pritvoren ili zadržan.

Pravni zastupnici maloljetnika obavješćuju se o određivanju pritvora za maloljetnika u skladu s člankom L.413-7 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike, ali se ne traži pristanak zastupnika na audiovizualno snimanje saslušanja maloljetnika. Isto tako, maloljetnik ne smije odbiti biti snimljen tijekom saslušanja.

Osim toga, člankom L.413-7 stavkom 2. Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike propisano je da se od obveze obavješćivanja pravnih zastupnika ili odgovarajuće odrasle osobe o određivanju pritvora za maloljetnika može odstupiti samo kako bi se omogućilo prikupljanje ili čuvanje dokaza ili kako bi se spriječila ozbiljna prijetnja životu, slobodi ili fizičkom integritetu osobe, odlukom državnog odvjetnika ili suca istrage donesenom s obzirom na okolnosti predmeta i u trajanju koje odredi sudac, a koje ne smije biti dulje od dvadeset i četiri sata ili, ako se pritvor ne može produljiti, dvanaest sati.

Jedina iznimka od audiovizualnog snimanja saslušanja maloljetnika jest onda kada je tehnički nemoguće izraditi snimku, u kojem slučaju istražne službe moraju odmah obavijestiti državnog odvjetnika ili suca istrage i navesti to u zapisniku saslušanja, kao i razlog zašto to nije bilo moguće.

Ako ne postoji snimka, bez obzira na to je li taj propust naveden u službenom zapisniku i prenesen nadležnom sucu, ne može se donijeti osuđujuća presuda isključivo na temelju izjava maloljetnika ako se one osporavaju.

Snimka se može pregledati samo tijekom sudskog postupka u slučaju osporavanja sadržaja zapisnika saslušanja odlukom suca istrage, suca za maloljetnike ili nadležnog suda, na zahtjev državnog odvjetnika ili jedne od stranaka.

Distribucija izvornika ili primjerka snimke od strane bilo koje osobe kažnjiva je kaznom zatvora od jedne godine i novčanom kaznom od 15 000 EUR (članak L.413-14 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike).

Pet godina nakon završetka kaznenog progona izvornik i njegova kopija moraju se uništiti u roku od mjesec dana (članak L.413-15 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike).

- Saslušanja maloljetnih žrtava

Člankom 706-52 Zakona o kaznenom postupku zahtijeva se da se saslušanje maloljetnika koji je žrtva jednog od kaznenih djela iz članka 706-47 tog zakona, što ponajprije uključuje seksualna kaznena djela (silovanje, seksualni napad, seksualno zlostavljanje i svodništvo) snima audiovizualnim sredstvima. Audiovizualne snimke saslušanja maloljetne žrtve moguće je i za kaznena djela iz članaka 222-33-2-2. (psihološko uznemiravanje) i 222-33-2-3 (zlostavljanje u školi) Kaznenog zakona.

Članak 706-52 Zakona o kaznenom postupku izmijenjen je Zakonom br. 2007-291 od 5. ožujka 2007. kako bi se predvidjelo sustavno snimanje takvih saslušanja bez potrebe za pristankom maloljetnika ili njegovih zastupnika.

Osim toga, više ne postoji odredba prema kojoj takva snimka može biti samo zvučna na zahtjev maloljetnika ili pravnog zastupnika. Odsad samo državni odvjetnik ili istražni sudac mogu odlučiti da će snimka biti samo zvučna ako je to opravdano interesima maloljetnika (članak 706-52 stavak 2.).

Stoga samo tehnička neispravnost opreme može opravdati nesnimanje saslušanja maloljetne žrtve. Ta je neispravnost strogo uređena zakonom, a člankom 706-52 Zakona o kaznenom postupku od istražnih službi zahtijeva se da odmah obavijeste državnog odvjetnika ili suca istrage i sastave izvješće o razlogu neispravnosti.

Primjerak snimke mora se izraditi i kako bi se mogao naknadno pregledavati tijekom postupka. Taj primjerak bit će uključen u spis predmeta. Izvorna snimka bit će zapečaćena.

Na temelju odluke suca istrage snimka se može pregledati ili poslušati tijekom postupka. Međutim, stranke, odvjetnici ili vještaci mogu pregledati ili poslušati kopiju snimke u prisutnosti suca istrage ili sudskog službenika.

Distribucija izvornika ili primjerka snimke od strane bilo koje osobe kažnjiva je kaznom zatvora od jedne godine i novčanom kaznom od 15 000 EUR.

Pet godina nakon završetka kaznenog progona izvornik i njegova kopija moraju se uništiti u roku od mjesec dana.

1.2. Obvezne audiovizualne snimke saslušanja osoba u pritvoru zbog kaznenih djela

U skladu s člankom 64-1 Zakona o kaznenom postupku, potrebno je izraditi audiovizualne snimke saslušanja osoba kojima je oduzeta sloboda zbog kaznenog djela u policijskim ili žandarmerijskim postajama ili odjelima koji obavljaju poslove pravosudne policije. Snimka se može koristiti samo u slučaju spora oko sadržaja zapisnika saslušanja. Ako je u istu policijsku postaju privedeno više osoba koje treba istodobno ispitati i zato nije moguće snimiti njihova saslušanja, državni odvjetnik mora biti obaviješten o situaciji bez odgode i, u pisanoj odluci koju treba uključiti u spis mora navesti ime osobe ili osoba čije se saslušanje neće snimati, u skladu sa zahtjevima istrage. Ako iz tehničkih razloga nije moguće snimiti saslušanje, službenik pravosudne policije o tome odmah obavještuje državnog odvjetnika i u izvješću navodi vrstu tehničke neispravnosti zbog koje nije moguće snimanje.

1. 2. Tijekom istrage

U skladu s člancima 706-71 i R.53-33 i sljedećim člancima Zakona o kaznenom postupku, ako je to opravdano zahtjevima istrage, saslušanje, ispitivanje ili suočavanje može se provesti na nekoliko lokacija u Francuskoj, koje su povezane telekomunikacijskim sredstvima kojima se jamči povjerljivost prijenosa.

Izvješća o radnjama sastavljat će se na svakoj lokaciji. U tom će slučaju postupak biti sljedeći: – traženje mišljenja državnog odvjetništva prema potrebi, pozivanje kvalificirane osobe koja će biti dužna čuvati poslovnu tajnu pečaćenje izvornika nakon izrade kopije dodavanje primjerka u spis predmeta. Potrebno je sastaviti izvješće o radnjama. Te će se odredbe primjenjivati i kada je osoba u pritvoru.

Člankom 706-71 Zakona o kaznenom postupku predviđa se da u takvim slučajevima odvjetnik može biti prisutan u sudnici ili na lokaciji svoje stranke. U prvom slučaju odvjetnik mora moći razgovarati sa svojim klijentom na povjerljivoj osnovi putem dostupnih telekomunikacijskih sredstava. U drugom slučaju, u prostorijama u kojima je osoba zadržana mora se staviti na raspolaganje cjelovita preslika spisa predmeta. Iako se tekstom članka 706-71 Zakona o kaznenom postupku te odredbe ograničavaju na saslušanje ili ispitivanje zadržane osobe, trebalo bi smatrati da odvjetnik slobodne osobe saslušane na daljinu može biti prisutan ili u prostorijama suca istrage ili na lokaciji na kojoj se nalazi njegova stranka.

- Audiovizualne snimke istražnih ispitivanja:

snimaju se sva ispitivanja osoba pod istragom, uključujući prvo pojavljivanje pred sućem i suoćavanje (ćlanak 116-1 Zakona o kaznenom postupku):

– pod uvjetom da se ispitivanje provodi u prostorijama suća istrage i

– da je rijeć o sumnji na kaznena djela. Iznimka za snimke koje se odnose na kaznena djela iz ćlanka 706-73 Zakona o kaznenom postupku ili predvićena u glavama I. i II. Knjige IV. Kaznenog zakona (Prijetnja temeljnim nacionalnim interesima – terorizam) proglašena je neustavnom odlukom Ustavnog vijeća od 6. travnja 2012. nakon prioritnog pitanja.

Ta se neustavnost primjenjuje samo na saslućanja provedena nakon 6. travnja 2012. (presuda Kaznenog vijeća od 10. svibnja 2012.).

Zakonom su uvedene dvije iznimke od obveze snimanja:

– ako zbog broja osoba pod istragom koje treba istodobno ispitati, bilo u istom postupku ili u zasebnom postupku, nije moguće izraditi sve snimke. U tom slućaju istražni sudac mora odrediti osobu ili osobe ćije se ispitivanje neće snimati, i to pisanom odlukom koja se uvrćtava u spis i uzimajući u obzir zahtjeve istrage

– ako je snimanje tehnićki nemoguće, sudac to mora navesti u zapisniku saslućanja te navesti vrstu problema.

- Pregledavanje snimke:

snimka se moće pregledavati pod strogim uvjetima:

– moće se provesti tijekom istrage ili pred sudom koji vodi postupak – ali samo u slućaju da osoba protiv koje se vodi istraga ili okrivljenik osporava sadržaj zapisnika

– odvija se ili na zahtjev drćavnog odvjetnika ili na zahtjev jedne od stranaka i odlukom suća istrage ili suda.

Ako zahtjev podnese jedna od stranaka, zahtjev se mora podnijeti u skladu s ćlankom 82-1 Zakona o kaznenom postupku, a sud mora odgovoriti obrazloćenim rješenjem u roku od mjesec dana od primitka zahtjeva.

- Što se dogaća sa snimkom:

Zakonom je propisano da se snimka mora unićtiti najkasnije pet godina i mjesec dana nakon zavrćetka postupka.

Te se snimke unićtavaju prema uputama drćavnog odvjetnika (ćlanak D.32-2 Zakona o kaznenom postupku).

Nezakonita distribucija te snimke kazneno je djelo koje se kaćnjava kaznom zatvora od jedne godine i novćanom kaznom od 15 000 EUR. Izvorna se snimka mora izraditi i zapećatiti. Primjerak te snimke mora se ukljućiti u spis predmeta. Taj primjerak moće biti zajednićki za sve snimke izraćene tijekom istrage (ćlanak D.32-2. Zakona o kaznenom postupku).

(h) – Informacije o videokonferencijskim tehnologijama koje su dostupne u vaćoj drćavi ćlanici ili najćećće korićtenoj platformi/rješenju za videokonferenciju

– slućbe za obradu u stvarnom vremenu koriste Cisco Webex Desk

– sudnice i administrativne slućbe opremljene su opremom Cisco Webex Room Kit

– decentralizirane zatvorske slućbe koriste Cisco Webex Room Kit.

(i) – Informacije o praktićnim rješenjima za organizaciju i provoćenje saslućanja. Konkretno, s kojim bi se tijekom trebalo stupiti u kontakt? Postoje li posebni zahtjevi (npr. informacije koje je potrebno dostaviti) za stupanje u kontakt s tim tijekom?

Te su toćke razmotrene u odgovoru na pitanje iz toćke (f).

(l) – Mogućnosti osumnjićenika, okrivljenika, osućenika ili drugih zainteresiranih osoba da postavljaju pitanja i

aktivno sudjeluju

U skladu s francuskim pravom, pravo na obranu omogućuje osobama optuženima za kazneno djelo da aktivno sudjeluju u postupku.

- Dok su u pritvoru, optužene odrasle osobe i maloljetnici uživaju prava iz članka 63. i sljedećih članaka Zakona o kaznenom postupku, dodatno razrađenih Zakonom od 27. svibnja 2014. i Zakonom od 18. studenog 2016., a to su:

– pravo na informiranje o prirodi istrage, a time i, u skladu s člankom 63-1 Zakona o kaznenom postupku, o navodnoj prirodi, datumu i lokaciji kaznenog djela, kao i o razlozima navedenima u članku 62-2 Zakona o kaznenom postupku

– pravo na šutnju

– pravo na pomoć odvjetnika, koje je obvezno za maloljetnike (članak L.413-9 Zakona o kaznenom pravosuđu za maloljetnike)

– pravo na pristup određenim postupovnim aktima (izvješće o obavijesti o zadržavanju u pritvoru-, liječničke potvrde koje je izdao liječnik koji je pregledao maloljetnu osobu, zapisnici saslušanja maloljetnika)

– pravo da nakon puštanja iz pritvora budu obaviješteni o pravima utvrđenima u članku 77-2 Zakona o kaznenom postupku.

Odvjetnik može prisustvovati saslušanjima i suočavanjima osobe u pritvoru. Saslušanja i sučeljavanja i dalje će provoditi službenici za kaznenu istragu i službenici pravosudne policije koji imaju isključivu kontrolu nad postupkom. Međutim, odvjetnik može ispitati osobu u pritvoru nakon svakog saslušanja ili suočavanja. Službenik pravosudne policije može se usprotiviti tako postavljenim pitanjima ako se čini da bi ona mogla utjecati na pravilno vođenje istrage. To odbijanje mora se navesti u zapisniku. Odvjetnik može pročitati zapisnik saslušanja i podnijeti pisana očitovanja nakon svakog saslušanja ili sučeljavanja, koji će zatim biti priloženi postupku.

Svatko tko je izveden pred državnog odvjetnika ili, ako je primjenjivo, sućem zatvora radi produljenja pritvora mora biti obaviješten o svojem pravu na podnošenje podnesaka tim službenicima radi ukidanja te mjere. Ako se ne izvede pred državnog odvjetnika, pritvorena osoba i dalje može dati usmenu izjavu, koju istražitelji bilježe u zapisniku saslušanja koji će se dostaviti sucu prije nego što odluči o produljenju pritvora.

U skladu s člankom 63-1 Zakona o kaznenom postupku sve se osobe odmah nakon što su stavljene u pritvor moraju obavijestiti o tom se pravu istodobno kad i o drugim informacijama i pravima. Pravo na šutnju formulirano je u točki 3. tog članka – „pravo da tijekom saslušanja, nakon identifikacije, daju izjave, odgovaraju na pitanja koja su im postavljena ili da se brane šutnjom”.

- Osoba pod istragom tijekom faze istrage

Nakon što primi eventualne primjedbe odvjetnika, istražni sudac obavješćuje osobu: da nije pod istragom i u tom slučaju ima status krunskog svjedoka (članak 116. stavak 6. Zakona o kaznenom postupku) ili

– da je pod istragom, pri čemu istražni sudac navodi činjenice i pravne kvalifikacije koje se upotrebljavaju ako se razlikuju od izvorno predviđenih (članak 116. stavak 7. Zakona o kaznenom postupku)

– u potonjem slučaju istražni sudac mora obavijestiti osobu: – o pravu na podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka na temelju članaka 81., 82-1, 82-2 i 156. Zakona o kaznenom postupku tijekom cijelog trajanja istrage, a najkasnije u roku od jednog do tri mjeseca nakon slanja obavijesti o završetku istrage predviđene u članku 175-1 Zakona o kaznenom postupku (članak 116. stavak 7. Zakona o kaznenom postupku) ako je zahtjev podnesen

– o pravu da u istom roku podnese zahtjeve za poništenje na temelju članka 173. Zakona o kaznenom postupku, podložno članku 173-1 Zakona o kaznenom postupku, kojim se predviđa da se tužbeni razlozi koji se temelje na ništavosti ispitivanja (prvog i drugog privida) i prethodno poduzetih radnji moraju, pod prijetnjom ništavosti, podnijeti u roku od šest mjeseci od obavijesti o ispitivanju ili postupka ispitivanja (članak 116. stavak 7. Zakona o kaznenom postupku)

- o očekivanom vremenu za dovršetak postupka ako je kraće od jedne godine za lakša kaznena djela i 18 mjeseci za teška kaznena djela

- o pravu da se zatraži zaključenje istrage na kraju razdoblja koje je naveo sudac ili nakon isteka prethodno navedenih najduljih rokova, u skladu s člankom 175. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku.

Osoba koja je pod istragom može se očitovati i na vještačenje i zatražiti od istražnog suca da postavi dodatna pitanja. U trenutku dostave vještačenja osoba koja je predmet istrage imat će na raspolaganju najmanje 15 dana da zatraži dodatno izvješće vještaka, drugo mišljenje ili novo vještačenje (članak 167. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku).

4. Naknade za postupke u građanskim i trgovačkim stvarima

U francuskom pravu [Zakonom br. 77-1468 od 30. prosinca 1977.](#) uvedeno je načelo prema kojem bi sudski postupci pred građanskim sudovima trebali biti besplatni.

Međutim, postoje brojne iznimke od tog načela jer ono ne obuhvaća troškove sudskih službenika, vještačenja i, općenitije, brojne troškove koje stranke snose tijekom postupka.

Troškovi stranke u građanskom ili trgovačkom postupku, koji su uređeni [glavom XVIII. knjige I. Zakona o građanskom postupku](#), podijeljeni su u dvije skupine:

- troškovi, koji su taksativno navedeni u [članku 695. Zakona o građanskom postupku](#), a koji odgovaraju troškovima postupka i njegovim posljedicama, za čiji se iznos plaća pristojba utvrđena uredbom ili sudskom odlukom. Te troškove stranci koja je pobijedila u postupku može nadoknaditi stranka koja je izgubila ili kojoj je sud naložio podmirivanje tih troškova
- nenaplativi troškovi, koji odgovaraju drugim troškovima nastalima u postupku i koji su predmet zahtjeva za sveobuhvatnu naknadu koju sud može procijeniti u načelu i iznosu, uzimajući u obzir pravičnost i ekonomsku situaciju osuđene stranke ([članak 700. Zakona o građanskom postupku](#)). Ti troškovi posebno uključuju odvjetničke troškove.

Glavni troškovi koje stranke mogu platiti u građanskom i trgovačkom postupku mogu se utvrditi u skladu s popisom iz članka 695. Zakona o građanskom postupku:

1. carine, porezi, pristojbe ili nameti koje ubiru sudski službenici ili porezna tijela, osim carina, poreza i kazni koje se mogu platiti na dokumente i isprave podnesene u prilog zahtjevima stranaka

U praksi su to uglavnom pristojbe koje naplaćuje strukovni kompenzacijski fond pravnih savjetnika pred žalbenim sudovima u žalbenom postupku s obveznim zastupanjem ([članak 1635.a.P Općeg poreznog zakona \[Code général des impôts\]](#)), pristojbe koje naplaćuju službenici trgovačkih sudova na temelju [Dekreta br. 80-307 od 29. travnja 1980.](#) ili pristojbe za upis u specifikacije uvjeta prodaje u slučaju zapljene imovine.

2. troškovi prijevoda dokumenata ako je to propisano zakonom ili međunarodnim sporazumom.

Za određene europske instrumente navedene u Prilogu I. potrebno je priložiti prijevode određenih pismena, kao što je Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenog 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima, čijim se člankom 9. predviđa da troškove prijevoda prije slanja pismena snosi podnositelj zahtjeva.

3. naknada svjedocima

To su troškovi nastali u vezi s istražnim mjerama koje je naložio sud u skladu s člancima od 204. do 231. Zakona o građanskom postupku. Oni uključuju naknadu za prisustvovanje ispitivanju, putne troškove i dnevnice, u skladu s uvjetima utvrđenima u člancima od 9. do 13. [Dekreta od 27. prosinca 1920. o izmjeni stope putnih troškova stranaka, sudskih vještaka, izlagača i svjedoka.](#)

4. naknada tehničarima

To su troškovi nastali u vezi s istražnim mjerama koje je naložio sudac u skladu s člancima od 232. do 284-1 Zakona o građanskom postupku, a posebno mišljenjima vještaka. Mora se predvidjeti naknada tehničarima u

trenutku njihova imenovanja, a konačni iznos utvrđuje sudac nakon što obave svoje zadaće.

5. plaćanja na temelju naknada

Riječ je o troškovima koje odvjetnici te javni i ministarski službenici u ime svojih stranaka izravno plaćaju trećim stranama za zakonski propisanu dostavu, kao što su troškovi kopiranja presuda, javnobilježničkih isprava, izjava o hipoteci ili naknade za brave ili troškovi pečata koji predstavljaju obvezne postupovne formalnosti koje nameću sudski izvršitelji.

6. naknade za javne ili ministarske službenike

To su naknade koje se plaćaju sudskim izvršiteljima na temelju [Dekreta br. 96-1080 od 12. prosinca 1996. o utvrđivanju tarife za sudske izvršitelje u građanskim i trgovačkim stvarima](#) za njihove aktivnosti u svojstvu izvršitelja u građanskim i trgovačkim stvarima ili na temelju [Dekreta br. 85-382 od 29. ožujka 1985. o utvrđivanju naknada za dražbovatelje](#) za njihove aktivnosti u svojstvu dražbovatelja koje su odredili sudovi ili troškovi javnih bilježnika u skladu s [Dekretom br. 78-262 od 8. ožujka 1978. o utvrđivanju javnobilježničkih naknada](#).

7. odvjetnička naknada u onoj mjeri u kojoj je uređena, uključujući pravo na obranu

Za razliku od nagrada za rad, koje odvjetnik slobodno određuje u dogovoru sa strankom i koje nisu uključene u troškove, odvjetnička naknada uređena je u stvarima oduzimanja imovine, podjele, dražbe, sudskih vrijednosnih papira i sudskih hipoteka ([članak R.444-71 Trgovačkog zakonika](#)). Osim toga, uključuje i troškove rasprave koji se naplaćuju na temelju [članka R.652-26 i dalje Zakona o socijalnoj sigurnosti \[Code de la sécurité sociale\]](#).

8. troškovi za dostavu pismena u inozemstvo

To su troškovi nastali pri dostavi pismena u inozemstvo, u skladu s [člancima od 683. do 688-8 Zakona o građanskom postupku](#), ako je u jednom od instrumenata iz Priloga I. predviđena dostava pismena (kao što su sudski poziv, odluka itd.).

9. troškovi usmenog i pismenog prevođenja potrebni zbog istražnih mjera koje se provode u inozemstvu na zahtjev sudova u skladu s Uredbom (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka)

10. socijalne istrage naložene na temelju članaka 1072., 1171. i 1221. Zakona o građanskom postupku

To su troškovi povezani sa socijalnim istragama koje je naložio sud u obiteljskim stvarima ([članak 1072. Zakona o građanskom postupku](#)), pitanjima posvojenja ([članak 1171. Zakona o građanskom postupku](#)) ili postupcima pred sucem koji nadzire skrbništvo ([članak 1221. Zakona o građanskom postupku](#)).

11. naknada osobi koju je sudac imenovao za saslušanje maloljetnika, u skladu s člankom 388-1 Građanskog zakonika

Riječ je o predmetima u kojima je sudac, u skladu s [člankom 388-1 Građanskog zakonika](#), imenovao osobu za saslušanje maloljetnika koji je sposoban oblikovati vlastito mišljenje.

12. naknada i troškovi povezani s mjerama, ispitnim postupcima i ispitivanjima koji se zahtijevaju na temelju članka 1210-8

To su slučajevi u kojima je državni odvjetnik zatražio mjere, istrage ili ispitivanja u skladu s [člankom 1210-8 Zakona o građanskom postupku](#) kako bi se utvrdili načini izvršenja odluke o predaji djeteta koje je nezakonito odvedeno u drugu državu.

Kad je riječ upisu odluka povezanih sa stečajnim postupkom u poslovni registar [*Registre du commerce et des sociétés*], osim u slučaju upisa po službenoj dužnosti iz [članka R.123-22 Trgovačkog zakonika](#), naknade se utvrđuju [Rješenjem od 9. studenoga 2017. o utvrđivanju iznosa naknada koje se plaćaju za usluge koje pruža Uprava za pravne i administrativne informacije](#) i odnose se na neobavezne upise predviđene člancima 28. i 29. Uredbe (EU) 2015/848 od 20. svibnja 2015.

5. Metode elektroničkog plaćanja

Za utvrđivanje tih sustava potrebno je dovršiti analizu učinka koji bi imala provedba članka 9. Uredbe.

6. Obavijest o ranoj upotrebi decentraliziranog IT sustava

Francuska sudjeluje u cjelokupnoj komitologiji koju u tom pogledu organizira Europska komisija. Uspostavlja se unutarnje upravljanje kako bi se osiguralo pravilno uvođenje alata eEDES i njegova provedba od strane svih uključenih pravosudnih službenika. Prva dva slučaja upotrebe, *dostava pismena* i *izvođenje dokaza*, trenutačno uspostavljaju predmetni stručni i tehnički timovi.

7. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u građanskim i trgovačkim stvarima

Ministarstvo je osnovalo pilot-radnu skupinu za usklađenost s Uredbom o digitalizaciji na temu videokonferencije u prekograničnim postupcima. U tom kontekstu ispituje tehničke, pravne i postupovne implikacije članka 5. i utvrđuje mjere koje treba poduzeti kako bi se njegove odredbe primijenile prije utvrđenog datuma, odnosno 1. svibnja 2025.

8. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u kaznenim stvarima

Ministarstvo je osnovalo pilot-radnu skupinu za usklađenost s Uredbom o digitalizaciji na temu videokonferencije u prekograničnim postupcima. U tom kontekstu ispituje tehničke, pravne i postupovne implikacije članka 6. i utvrđuje mjere koje treba poduzeti kako bi se njegove odredbe primijenile prije utvrđenog datuma, odnosno 1. svibnja 2025.

■ Posljednji put ažurirano: 10/04/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.